

O B R A Z L O Ź E N J E

UZ NACRT PRAVILNIKA O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O METODOLOGIJI ZA UTVRĐIVANJE REFERENTNE CIJENE ELEKTRIČNE ENERGIJE

Regulatorna komisija za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine – FERK ovim obrazloženjem objašnjava pravni i činjenični osnov za donošenje Nacrta pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o metodologiji za utvrđivanje referentne cijene električne energije.

Obrazloženje je izrađeno da bi se omogućilo javnosti razumijevanje pravne osnove koju FERK mora uvažavati u postupku donošenja opštih akata kojima se, na osnovu zakonskog ovlaštenja, na opšti način uređuju pravni odnosi u cilju razrađivanja i primjene pojedinih zakonskih odredbi u vezi metodologije utvrđivanja referentne cijene električne energije, kao otkupne cijene električne energije iz postrojenja kvalifikovanih proizvođača, čija proizvodnja električne energije se ne podstiče i koristi se za utvrđivanje naknada, koje se plaćaju za obnovljive izvore energije te je ista za sve primarne izvore za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije.

I PRAVNI OSNOV

Zakon o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj 66/13, 94/15, 54/19, 1/22 i 61/22), Zakon o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije („Službene novine Federacije BiH“ broj 70/13 i 5/14), Statut Regulatorne komisije za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj 24/14 i 91/15), Poslovnik o radu Regulatorne komisije za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj 29/14, 31/16 i 84/19)

Radi ostvarivanja ciljeva Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji predstavlja pravni okvir za stvaranje uslova za razvoj tržišta električne energije, te radi regulisanja tržišta električne energije u Federaciji Bosne i Hercegovine, osnovan je FERK, kao specijalizovana, samostalna, nezavisna i neprofitna organizacija u Federaciji Bosne i Hercegovine, koja ima svojstvo pravnog lica. Zakonom o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine propisane su nadležnosti i obaveze FERK-a, koje se odnose na regulisanje tržišta električne energije, uz poseban naglasak Zakona na javnost i transparentnost rada FERK-a. Takođe i Zakonom o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije propisane su određene nadležnosti FERK-a, koje se odnose na predmet tog Zakona.

Sa tim u vezi, članom 21. stav (1) Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine propisane su nadležnosti FERK-a, dok je u članu 22. tačka 11) navedenog zakona

propisano da je obaveza FERK-a donositi provedbene propise za ostvarivanje propisanih nadležnosti. Kako je u članu 21. stav (3) ovog Zakona predviđeno da FERK pored nadležnosti propisanih ovim zakonom obavlja i poslove propisane mu drugim zakonima i propisima iz oblasti energije, Zakonom o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije, utvrđene su dodatne nadležnosti FERK-a u oblasti korištenja obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije. Tako je u članu 3. tačka dd) Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i u članu 3. tačka 35) Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine definisana referentna cijena električne energije kao otkupna cijena električne energije iz postrojenja, koja koriste obnovljive izvore i kogeneraciju, čija se proizvodnja ne podstiče i koristi se za utvrđivanje naknada, koje se plaćaju za obnovljive izvore, a utvrđuje je FERK. Članom 25. stav (8) Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije propisano je da metodologiju za utvrđivanje referentne cijene posebnim pravilnikom donosi FERK. Utvrđivanje referentne cijene električne energije u skladu sa predmetnom metodologijom je takođe u nadležnosti FERK-a, na osnovu člana 21. stav (1) tačka 13) Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine, te članu 25. stav (7) Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije.

U skladu sa odredbama Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine i članom 11. stav (1) Statuta Regulatorne komisije za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine propisano je da u izvršavanju svojih ovlaštenja i obavljanju svojih funkcija, FERK ima obaveze propisane Zakonom o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine, Zakonom o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i Zakonom o naftnim derivatima u Federaciji Bosne i Hercegovine. Članom 23. stav (1) i stav (2) tog Statuta propisano je da FERK donosi opšte i pojedinačne akte, te da su opšti akti FERK-a Poslovnik o radu, Etički kodeks i drugi opšti akti neophodni za njegov rad, doneseni u skladu sa Zakonom o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine, tim Statutom i drugim zakonskim i podzakonskim aktima.

Članom 32. stav (1) Poslovnika o radu Regulatorne komisije za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine propisano je da se pravilnikom pobliže razrađuju zakonski propisi u okviru nadležnosti i ovlaštenja FERK-a, kao i pitanja unutrašnje organizacije i rada FERK-a.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE PRAVILNIKA

Obzirom da je obaveza FERK-a stalno praćenje i analiziranje dosadašnje primjene njegovih pravila i propisa koje donosi u skladu sa svojim zakonom propisanim nadležnostima i obavezama, FERK je ocijenio da je potrebno izvršiti izmjenu metodologije izračuna referentne cijene električne energije, odnosno da postoji potreba izmjene odredbe koja se odnosi na period za koje se utvrđuje referentna cijena električne energije. Naime, kontinuiranim praćenjem, te analizom kretanja cijena električne energije na tržištu, kao i ostvarenih cijena trgovine imaoca FERK-ove dozvole za snabdijevanje električnom energijom utvrđeno je da je došlo do znatnih poremećaja u cijenama električne energije na tržištu, što je uticalo na drastično povećanje ponderisane ostvarene cijene trgovine električnom energijom u Federaciji Bosne i Hercegovine u periodu od prethodnih 12 mjeseci koja je osnov za utvrđivanje referentne cijene električne energije. Članom 25. stav (1) Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije je propisano da je garantovana otkupna cijena podsticajna cijena različita za svaki primarni izvor i tip postrojenja, te se ista izračunava produktom tarifnog koeficijenta i referentne cijene električne energije. Članom 3. stav (1) tačka dd) Zakona je propisana referentna cijena električne energije kao otkupna cijenu električne energije iz postrojenja koja koriste obnovljive

izvore i kogeneraciju čija se proizvodnja ne podstiče i koristi se za utvrđivanje naknada koje se plaćaju za obnovljive izvore. Imajući u vidu da je referentna cijena električne energije otkupna cijena za postrojenja čija se proizvodnja ne podstiče, te da bi primjenom postojeće metodologije za utvrđivanje iste njena vrijednost u ovom trenutku bila višestruko viša od garantovanih otkupnih cijena čime bi se narušio osnovni smisao podsticanja električne energije proizvedene iz postrojenja koja koriste obnovljive izvore, FERK se opredijelio za izmjenu odredbe vezane za period utvrđivanja referentne cijene električne energije.

Takođe, kako je došlo do izmjena i dopuna Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine u proteklom periodu, bilo je potrebno izmijeniti i dopuniti odredbu člana 2. Pravilnika u kojoj se ovaj zakon spominje.

Obzirom na naprijed navedeno FERK se opredijelio za regulisanje ove materije kao u Nacrtu pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o metodologiji za utvrđivanje referentne cijene električne energije.

III PREDMET RAZMATRANJA PRAVILNIKA

Nacrtom pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o metodologiji za utvrđivanje referentne cijene električne energije dopunjuje se odredba člana 2. Pravilnika, budući da se u istoj spominje Zakon o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji je doživio izmjene i dopune u proteklom periodu, te se mijenja odredba Pravilnika o periodu za koji se utvrđuje referentna cijene električne energije.

IV SVRHA OBRAZLOŽENJA

Svrha obrazloženja je informisanje javnosti o činjeničnim i pravnim osnovima Nacrta pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o metodologiji za utvrđivanje referentne cijene električne energije.

Ukoliko se iz sažetka komentara zainteresovanih lica ocijeni da je neophodna suštinska revizija Nacrta pravilnika, FERK će obnoviti postupak opšte rasprave, u skladu sa članom 39. stav (3) Poslovnika o radu Regulatorne komisije za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine i članom 25. stav (2) Pravilnika o javnim raspravama i rješavanju zahtjeva, sporova i žalbi („Službene novine Federacije BiH“ broj 57/12, 71/14 i 31/16).

Ukoliko su komentari takve naravi da ne zahtijevaju suštinsku izmjenu ili ukoliko FERK odluči ne vršiti reviziju predloženog teksta, isti će staviti na dnevni red redovne sjednice, razmotriti i usvojiti.

V PLANSKE AKTIVNOSTI FERK-a

Nacrt pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o metodologiji za utvrđivanje referentne cijene električne energije FERK je usvojio na II redovnoj sjednici održanoj dana

30.01.2023. godine. Obavještenje o održavanju sjednice objavljeno je dana 20.01.2023. godine, na oglasnoj tabli FERK-a i na internet stranici FERK-a.

Uz Nacrt pravilnika, FERK je na istoj sjednici usvojio i tekst Obrazloženja uz ovaj nacrt i utvrdio tekst Obavještenja za javnost, za prikupljanje komentara i održavanje opšte rasprave. Obavještenje za javnost za prikupljanje komentara i održavanje opšte rasprave tokom koje će FERK primati komentare javnosti, objavit će se na internet stranici FERK-a.

Zainteresovana pravna i fizička lica mogu podnositi pisane komentare na Nacrt pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o metodologiji za utvrđivanje referentne cijene električne energije u periodu od dana objavljivanja obavještenja do dana isteka roka za podnošenje pisanih komentara. Nacrt pravilnika sa Obrazloženjem moći će se preuzeti u sjedištu FERK-a, na protokolu, Kneza Domagoja 12 A u Mostaru ili na internet stranici FERK-a www.ferk.ba, u periodu od 01.02. do 17.02.2023. godine, kada ističe rok za podnošenje pisanih komentara. Pisani komentari moraju biti potpisani.

FERK će održati opštu raspravu o Nacrtu pravilnika 16.02.2023. godine, u Mostaru, u prostorijama FERK-a, sa početkom u 10:00 sati.

Na opštu raspravu mogu doći sva zainteresovana pravna i fizička lica, kojima će se pružiti mogućnost davanja komentara na Nacrt pravilnika. Vremenski rok za davanje komentara biće ograničen u skladu sa uputstvima datim tokom opšte rasprave. Voditelj rasprave je lice koje odredi FERK.

Svi primljeni pisani i usmeni komentari će biti pažljivo razmotreni, te će isti uz izvještaj voditelja postupka sa održane opšte rasprave biti objavljeni na internet stranici FERK-a.

Prijedlog Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o metodologiji za utvrđivanje referentne cijene električne energije pripremljen od voditelja postupka opšte rasprave biće razmatran u svrhu usvajanja na redovnoj sjednici FERK-a koja će se održati u skladu sa planom rada FERK-a o čemu će javnost biti blagovremeno obaviještena.

Kada bude usvojen, Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o metodologiji za utvrđivanje referentne cijene električne energije se dostavlja na objavu „Službenim novinama Federacije BiH“.

FERK zadržava pravo izmjene ovih planskih aktivnosti.